

Częstochowa, dn. 06.02.2025

C-NR.5161.1.2025AS

za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

**POZWOLENIE Nr CZ / 56 /2025
na prowadzenie badań archeologicznych**

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 3, art. 7 ust. 1, art. 31 ust. 2, art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 36 ust. 3, art. 37 e, art. 37 g, art. 36 h, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292), § 18 ust. 1 i ust 3 pkt 1 i 3-9, 11 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2021 r., poz. 81) oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572)

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków

po rozpatrzeniu wniosku
16.12.2024 r.)

, z dnia 16.12.2024 r. (data wpływu:

p o z w a l a

1. na prowadzenie badań archeologicznych w formie badań powierzchniowych (nieinwazyjnych) na dz. ewid. nr 939/1, 939/2, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 1/489 obręb Irządze – obszar badań obejmuje teren trzech stanowisk archeologicznych:
 - Irządze, stan. 1 (AZP: 91-54/21) – stanowisko osadnicze z młodszej epoki kamienia, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, wpisane indywidualnie do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach nr Kl. Va-680/601/72 z dnia 07.03.1972 r. (nr rej. dawnego województwa częstochowskiego: A/276) – dz. ewid. nr 942, 943, 944, 945
 - Irządze, stan. 2 (AZP: 91-54/22) – stanowisko osadnicze z młodszej epoki kamienia, wpisane indywidualnie do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora w Kielcach na Kl. VB-680/598/72 z dnia 07.03.1972 r. (nr rej. dawnego województwa częstochowskiego: A/277) – dz. ewid. nr 955
 - Irządze, stan. 3 (AZP: 91-54/23) – stanowisko osadnicze z młodszej epoki kamienia, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – dz. ewid. nr 939/1, 940oraz tereny pozostałych w/w działek przyległych i znajdujących się pomiędzy powyższymi stanowiskami (nr 939/2, 941, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 956, 1/489 obręb Irządze)

według: programu badań archeologicznych z dnia 16.12.2024 r. sporządzonego przez

współrzędne geodezyjne – punkty krańcowe obszaru planowanych badań w ukł. 1992 (EPSG 2180):

1. x: 305136,42 y: 548003,17
2. x: 304751,32 y: 547828,95
3. x: 304720,63 y: 547850,11
4. x: 304786,24 y: 548343,83
5. x: 304954,52 y: 548428,10

Zakres prac wnioskowanych do wydania pozwolenia obejmuje przeprowadzenie nieinwazyjnych badań powierzchniowych na terenie o długości 500 m i szerokości od ok. 200 m do ok. 440 m i o powierzchni ok. 15 ha

wraz z innymi dokumentami:

- deklaracja Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu znak: DA.075.48.2024.BB z dnia 07.11.2024 r. o przyjęciu zabytków archeologicznych
- mapa topograficzna z obszarem planowanych badań powierzchniowych w skali 1:10000
- ogłoszenie umieszczone na tablicy ogłoszeń Gminy Irządze w dniach 21.11.2024-13.12.2024 r.

2. przy spełnieniu następujących warunków i obowiązków:

- a) kierowania pracami/badaniami przez osobę posiadającą kwalifikację, o których mowa w art. 37e ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (§ 18 ust. 1 pkt 6 cyt. rozporządzenia)
- b) przekazania Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków imienia, nazwiska oraz informacji o kwalifikacji osoby, o których mowa w pkt 2 lit. a) niniejszego pozwolenia wraz z dokumentami potwierdzającymi te kwalifikacje, nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia badań archeologicznych, a w toku badań archeologicznych, na 14 dni przed dokonaniem zmiany tej osoby (§ 18 ust. 1 pkt 7 lit. a, b, c cyt. rozporządzenia)
- c) zawiadomienia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu badań (§ 18 ust. 3 pkt 1 cyt. rozporządzenia);
- d) niezwłocznego zawiadomienia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu badań archeologicznych (§ 18 ust. 3 pkt 3 cyt. rozporządzenia);
- e) niezwłocznego zawiadomienia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o przerwach we wskazanych w pozwoleniu badaniach archeologicznych, które mogą wpłynąć na zmianę programu tych badań (§ 18 ust. 3, pkt 4 cyt. rozporządzenia);
- f) prowadzenia dokumentacji przebiegu badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć i przekazania jej Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia tych badań (§ 18 ust. 3, pkt 6 cyt. rozporządzenia);
- g) prowadzenia doraźnej konserwacji pozyskanych zabytków i przekazania ich Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 3 lat od dnia zakończenia badań archeologicznych (§ 18 ust. 3, pkt 7 cyt. rozporządzenia);
- h) prowadzenia inwentaryzacji polowej pozyskanych zabytków i ich dokumentacji i przekazania jej Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia badań archeologicznych (§ 18 ust. 3, pkt 8 cyt. rozporządzenia);
- i) sporządzenia sprawozdania z przeprowadzonych badań archeologicznych i przekazania tego sprawozdania Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 3 tygodni od dnia zakończenia tych działań (§ 18, ust. 3, pkt 9 cyt. rozporządzenia);
- j) opracowania wyników badań archeologicznych i przekazania ich Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie nie dłuższym niż 3 lata od dnia ich zakończenia (§ 18, ust. 3, pkt 11 cyt. rozporządzenia);

3. Pozwolenie ważne jest do dnia 31 grudnia 2025 r.

UZASADNIENIE:

W dniu 16.12.2024 r. do tut. Urzędu wpłynął wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie powierzchniowych (nieinwazyjnych) badań archeologicznych na terenie działek ewidencyjnych nr: 939/1, 939/2, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 1/489, obręb Irządze. Na wnioskowanym obszarze zlokalizowane są trzy stanowiska archeologiczne wraz z nieruchomościami do nich przyległymi i znajdującymi się pomiędzy nimi.

Na terenie dz. ewid. nr 942, 943, 944, 945, obręb Irządze znajduje się stanowisko osadnicze z młodszej epoki kamienia, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza – Irządze nr 1 (AZP: 91-54/21), wpisane indywidualnie do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach nr Kl. Va-680/601/72 z dnia 07.03.1972 r. (nr rej. dawnego województwa częstochowskiego: A/276).

Na dz. ewid. nr 955, obręb Irządze zlokalizowane jest stanowisko osadnicze z młodszej epoki kamienia – Irządze nr 2 (AZP: 91-54/22), wpisane indywidualnie do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora w Kielcach na Kl. VB-680/598/72 z dnia 07.03.1972 r. (nr rej. dawnego województwa częstochowskiego: A/277).

Z kolei stanowisko osadnicze z młodszej epoki kamienia – Irządze nr 3 (AZP: 91-54/23), ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, swoim zasięgiem obejmuje nieruchomości nr 939/1 oraz 940, obręb Irządze.

Złożony wniosek zawierał komplet niezbędnych do wydania pozwolenia dokumentów, w związku z czym wszczęto postępowanie w przedmiotowej sprawie poprzez obwieszczenie. Zgodnie z art. 94 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: „w postępowaniach administracyjnych dotyczących historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych, historycznych zespołów budowlanych oraz terenów, na których znajduje się

liczna ilość zabytków archeologicznych, strony tych postępowań mogą być zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub wojewódzkiego konserwatora zabytków przez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłaszania”.

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego zostało opublikowane na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach w dniu 10.01.2025 r., natomiast na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Irządze – w dniu 14.01.2025 r. Zgodnie z art. 49 § 2 kpa: „zawiadomienie uważa się za doręczone po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie, inne publiczne ogłoszenie lub udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej”.

W przeciągu 3 dni od zakończenia publikowania przedmiotowego obwieszczenia strony i uczestnicy postępowania nie zapoznali się z aktami sprawy, nie wypowiedzieli się co do zebranych wniosków i materiałów, nie złożyli własnych dowodów w sprawie oraz wniosków, zapytań i uwag na piśmie lub ustnie do protokołu w siedzibie tut. Urzędu.

Cyt. ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jednoznacznie wskazuje, iż: art. 6 ust. 1 pkt 3 – ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki archeologiczne; art. 7 ust. 1 – formą ochrony zabytków jest wpis do rejestru zabytków; art. 36 ust. 1 pkt 5 - pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie badań archeologicznych.

Ustawa ta nakłada również na osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną występującą z wnioskiem o wydanie pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych wymóg kierowania badaniami archeologicznymi przez osobę posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37e.

W pkt 2 niniejszego pozwolenia określono warunki i obowiązki, wynikające z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2.08.2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021r., poz. 81).

Jak wynika z załączonego programu, badania archeologiczne w formie powierzchniowej, nieinwazyjnej prowadzone będą w związku z projektem planu badawczego do szkoły doktorskiej, na terenie o długości 500 m i szerokości od ok. 200 m do ok. 440 m (łącznie powierzchnia ok. 15 ha). Prospekcją objęte zostaną trzy stanowiska archeologiczne oraz tereny do nich przyległe i znajdujące się między nimi (obejmujące nieruchomości wyszczególnione w pkt 1 niniejszego pozwolenia). Badania powierzchniowe będą odbywały się w formie przejścia terenu systemem tyraliery, z odstępami pomiędzy uczestnikami badań co 5 m. Trasy przejścia zostaną zarejestrowane za pomocą systemu GPS w urządzeniach mobilnych. Planowane jest dwukrotne przejście całego obszaru planowanych badań (w pierwszej i w drugiej połowie roku). Z uwagi na zróżnicowany rodzaj upraw na polach znajdujących się w strefie zamierzonych badań, terminy przejść zostaną dostosowane do terminów prac rolnych.

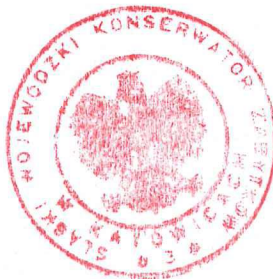
Po przanalizowaniu załączonej dokumentacji, tut. Urząd stwierdza, że planowane, nieinwazyjne badania archeologiczne o charakterze naukowym są dopuszczalne z konserwatorskiego punktu widzenia. Na obszarze wnioskowanych stanowisk archeologicznych badania powierzchniowe przeprowadzano w latach 1968-1970 i pozyskano wówczas liczny zabytkowy materiał krzemienisty (rdzenie jednopiętowe, skrobacze, wióry i odłupki, zgrzebła) i ceramiczny. Weryfikacja terenowa z 1995 r. przyniosła natomiast wynik negatywny. Prowadzenie badań archeologicznych w zakresie określonym w złożonym wniosku jest działaniem zasadnym, mogącym przyczynić się do poszerzenia informacji o dziedzictwie archeologicznym miejscowości Irządze.

W związku z powyższym, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie. Odwołanie od decyzji wnosi się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji.
2. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Z dniem doręczenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Katowicach oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
3. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.
4. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji, chyba że decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności lub podlega ona natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.

5. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, także gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.
6. Organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.
7. Jeżeli decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie, na zgodny wniosek wszystkich stron zawarty w odwołaniu, organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, organ odwoławczy może zlecić przeprowadzenie określonych czynności postępowania wyjaśniającego organowi, który wydał decyzję.
8. Organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające również wtedy, gdy jedna ze stron zawarła w odwołaniu wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy, a pozostałe strony wyraziły na to zgodę w terminie czternastu dni od dnia doręczenia im zawiadomienia o wniesieniu odwołania, zawierającego wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.
9. Organ odwoławczy nie przeprowadza postępowania wyjaśniającego, o którym mowa powyżej, jeżeli przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy byłoby nadmiernie utrudnione.
10. Pozwolenie może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia, po jego wydaniu, nowych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, robót, badań, innych działań lub poszukiwań (art. 47 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).
11. W razie stwierdzenia, że prace prowadzone są bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu, wojewódzki konserwator zabytków wyda decyzję wstrzymującą prace, badania, roboty lub inne działania przy zabytku, a następnie wyda decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo nakładającą obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku, przy czym wniosek o wydanie tego pozwolenia składa się w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia doręczenia decyzji, albo nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.
12. W razie stwierdzenia, że prace zostały wykonane bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu, wojewódzki konserwator zabytków wyda decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazany sposób i w określonym terminie.
13. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie określonych w nim działań nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lub dokonania zgłoszenia zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane oraz innych decyzji, opinii i uzgodnień wymaganych przepisami szczególnymi.
14. Zgodnie z treścią art. 37e, 37g, 37h ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - a) badaniami archeologicznymi kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie archeologii i przez co najmniej 12 miesięcy brała udział w badaniach archeologicznych. Doświadczenie zawodowe może być nabyte poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższy wymóg dotyczy również osób, które samodzielnie wykonują badania archeologiczne.
 - b) udział w badaniach archeologicznych, lub zatrudnienie przy tych badaniach w muzeum będącym instytucją kultury, potwierdzają świadectwa, w tym dotyczące odbytych praktyk zawodowych, oraz inne dokumenty zaświadczające udział w tych badaniach lub robotach wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej, na rzecz której te badania były wykonywane, albo przez osobę, pod której nadzorem były wykonywane, w tym zakresy obowiązków na stanowiskach pracy w muzeum będącym instytucją kultury, lub zaświadczenia wydane przez wojewódzkich konserwatorów zabytków.
 - c) wykształcenie i tytuły zawodowe, o których mowa w art. 37e, mogą być uzyskane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są one uznawane za równorzędne z wykształceniem i tytułami zawodowymi uzyskanymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie odrębnych przepisów (art. 37 h).

z up. ŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW w Katowicach

mgr inż. arch. Aleksandra Janikowska-Perczak
Kierownik Delegatury w Częstochowie

załączniku:
egz. programu badań archeologicznych (z adnotacją konserwatorską)

Otrzymują:

- 1.
2. Właściciele prywatni nieruchomości – w drodze publicznego obwieszczenia lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłaszania (zgodnie z art. 49 kpa, w związku z art. 94 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami), za pośrednictwem: Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – na stronie BIP oraz Wójta Gminy Irządze
3. a/a (x2)

Do wiadomości:

1. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach, ul. Francuska 12, 40-015 Katowice (w EZD)
2. Muzeum Górnos Śląskie w Bytomiu, pl. Jana III Sobieskiego 2, 41-902 Bytom

RPW/30867/2024AS

05.02.2025 *AS*